

6/2023 | Tiedote alkavasta tutkimuksesta

Apteekit biologisten lääkkeiden vaihdon tukena Suomessa

H. Kyllönen, M. Airaksinen, N. Mononen, C. Sandler, S. Kallio, H. Tolonen

Apteekkien osaamisen varmistaminen biologisista lääkevalmisteista

Tavoitteina on selvittää ja varmistaa apteekkien osaamista biologisista lääkevalmisteista ja -hoidoista sekä lisätä valmiuksia hoidonohjaukseen ja turvallisten lääkevaihtojen toteuttamiseen. Tämä edellyttää lääkeneuvonnan työvälineiden kehittämistä ja terveydenhuollon ammattihenkilön valmiuksia oman osaamisen kehittämiseen ja ylläpitoon.

Suomen Apteekkariliitto toteuttaa hankkeen yhdessä HUS Apteekin ja Helsingin yliopiston kanssa vuosien 2022-2024 aikana. Hanke koostuu seuraavista osaprojekteista:

- Apteekin farmaseuttisen henkilöstön itsearviointi osaamisestaan ja neuvontataidoista biologisista lääkevalmisteista.
- Apteekkien farmaseuttisen henkilöstön täydennyskoulutus biologisista lääkkeistä ja biosimilaareista painottaen erityisesti eroja antolaitteiden käytössä.
- Apteekin lääke- ja laiteneuvonnan työvälineiden kehittäminen, kuten apteekkien lääkeneuvonnan tukitietokanta TietoTipan sisältöjen laajentaminen ja täydentäminen sekä pistosohjauksen tarkistuslista.
- Biologisten lääkkeiden hoidon ohjaus apteekeissa: Toimintaohjeen ja toimipaikkakoulutuksen laatiminen, pilotointi ja implementointi.

Hankkeessa toteutetaan maisterintutkielmia ja aineistoa hyödynnetään myös osana väitöskirjatutkimusta. Tuloksia raportoidaan esimerkiksi vertaisarvioituina artikkeleina.

Yhdistämme määrällisen ja laadullisen tutkimuksen

Valtakunnallinen tutkimusaineisto kerätään 1) kvantitatiivisesti tätä tarkoitusta varten laaditulla strukturoidulla kyselytutkimuslomakkeella, jonka apteekki- ja proviisorit täyttävät ensisijaisesti itselleen osaamisensa itsearviointina kahdessa eri ajankohdassa ja 2) kvalitatiivisella ryhmäkeskustelumenetelmällä. Jälkimmäisellä tutkimuksella syvennetään kvantitatiivisella tutkimuksella saatua tietoa ja selvitetään suomalaisten apteekkien osaamisen kehittämisen ja ylläpitämisen käytäntöjä biologisen lääkehoidon osaamisen viitekehityksessä.

Osaamisella turvallisia lääkevaihtoja

Biologiset lääkkeet ovat edistäneet merkittävästi monien vakavien sairauksien hoitoa. Yhdistettynä niiden lisääntyvään käyttöön avohuollossa ne nostavat lääkekustannuksia ja haastavat valtion lääkekorvausbudjettia. Biosimilaarit ovat biologisia lääkkeitä, jotka ovat hyvin samanlaisia viitevalmisteeseensa eli alkuperäiseen biologiseen lääkkeeseen nähden. Ne ovat turvallisia, tehokkaita, laadukkaita ja usein kustannuksia säästäviä hoitovaihtoehtoja. Ne on todettu vaihtokelpoisiksi alkuperäisvalmisteiden kanssa.

Pienimolekyylisten, perinteisten lääkevalmisteiden vaihtaminen apteekeissa on Suomessa rutiinia, mutta biologisten lääkkeiden lääkevaihto on uutta. Biologisten lääkkeiden vaihdossa apteekin asiantuntijarooli potilasohjauksessa ja terveydenhuollon tukemisessa on välttämätön. Tärkein ero valmisteiden välillä on antolaite.

Biosimilaarien käyttöä lisäämällä voidaan edistää biologisten lääkkeiden välistä hintakilpailua. Toimiva kilpailu saattaa myös edistää biosimilaarien pysymistä Suomen lääkemarkkinoilla. Potilaiden luottamus lääkevaihtoja kohtaan ansaitaan osaamisella lääkkeen toimittamistilanteissa. Luottamus edellyttää apteekissa sujuvaa lääke- ja laiteneuvontaa. Potilas tarvitsee ohjausta ja tukea biologisen lääkkeen käyttöön niin käyttöönoton kuin lääkevaihdon yhteydessä.

Varmistamme tutkimuksellamme biologisten lääkkeiden turvallista vaihtoa lisäämällä farmasian ammattilaisten koulutusta biologisista lääkkeistä ja niiden antolaitteista sekä toteuttamalla terveydenhuollon kanssa yhteisesti suunniteltuja toimintakäytäntöjä.

Lisätietoja

Henna Kyllönen, asiantuntijaproviisori, Suomen Apteekkariliitto
henna.kyllonen@apteekkariliitto.fi, p. 010 680 1402

Hanna Tolonen, FaT, laatupäällikkö, HUS Apteekki
hanna.tolonen@hus.fi

Tiedote on tutkimusryhmän laatima. Vastuu sisällöstä ja jakelusta kuuluvat tutkimusryhmälle. RATTI-tutkimusverkosto ja julkaisualustan ylläpitäjä eivät vastaa yksittäisten tiedotteiden sisällöstä.